

Delavnica

Vrednotenje uspešnosti procesa sodelovanja javnosti

30. september 2004

POROČILO

Vsebina:

Namen in program	2
Udeleženci.....	2
Zapis rezultatov	4

Naročnik:

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo
Dunajska 48
1000 Ljubljana

Izvajalec:

modra
komunikacije in moderiranje d.o.o.
communication and facilitation

Topol pri Medvodah 19
1215 Medvode

Poročilo pripravila: Vida Ogorelec Wagner, 1. 10. 2004

Sodelovanje javnosti pri pripravi NPVO

Namen delavnice:

- pregledati uspešnost procesa in pridobljene izkušnje
- oblikovati priporočila za izboljšave v prihodnjih procesih.

Program

- 9.00 Uvod: spoznajmo se; namen in program delavnice
- 9.30 Vrednotenje doseganja ciljev in zasnove procesnega načrta
- 10.20 Izkušnje in priporočila za faze in elemente procesa
- 11.30 Zaključek delavniškega dela, predstavitev rezultatov mag. Radovanu Tavzesu in razgovor
- 12.15 Zaključek

Udeleženci:

(udeleženci niso "politični delegati" oz. predstavniki svojih sektorjev – izbrani so bili kot fokus skupina na osnovi poznavanja sodelovanja procesa, kot značilni udeleženci pomembnih zainteresiranih skupin)

- Alenka Avguštin, Projektna pisarna Celje zdravo mesto
- Antonija Božič Cerar, GZS, Služba za varstvo okolja
- Erika Oblak, Umanotera
- mag. Inga Turk, MOPE
- mag. Radovan Tavzes, MOPE (v zaključnem delu predstavitve rezultatov in razgovoru)

Vabljeni, ki se niso udeležili:

- dr. Franc Lobnik, Svet za varstvo okolja (opravičil)
- Janko Kramžar, Snaga d.o.o. Ljubljana
- Milena Janežič, MOPE (opravičila)

Moderatorka:

Vida Ogorelec Wagner, Modra d.o.o., vida@modra.si

Sodelovanje javnosti pri pripravi NPVO

ZAPIS REZULTATOV

1. Splošna ocena procesa

1.a. Doseganje ciljev

Kako ocenjujete doseganje ciljev procesa sodelovanja zainteresiranih javnosti v postopku priprave NPVO?

(ocene od 1 do 5, 1 pomeni nezadovoljivo, 5 pa zelo uspešno)

Zagotavljanje transparentnosti postopka	3,875	3	3,5	4	5
<p>Zakaj ne 1? (pozitivni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - široka paleta ponudbe informacij - velik korak naprej v transparentnosti priprave dokumentov na MOPE - novost - trudili smo se za transparentnost <p>Zakaj ne 5? (negativni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomanjkanje kadrov - Menim, da je bila transparentnost v redu v smislu tistih, ki so bili zainteresirani in so se želeli vključiti, aktivno spremljati - premalo info zakaj je NPVO pomemben in zakaj je pomembno sodelovati (vpliv NPVO) - ključni element: sodelujoči, manjkajoči 					
Zagotavljanje boljše informiranosti o politiki varstva okolja v EU in Sloveniji	3,55	3	3	4	4
<p>Zakaj ne 1? (pozitivni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - velik korak naprej - priprava NPVO je samo ena od priložnosti za ozaveščanje širše javnosti - sodelovanje množice sodelavcev MOPE na delavnicah - ker so bile zgoščene predstavitve in povzete EU direktive in s tem slovenska zakonodaja <p>Zakaj ne 5? (negativni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - varstvo okolja ostaja v ozkih krogih – tisti, ki jih stvar ne animira na novo - izrazito pogrešam vizijo MOPE na področjih NPVO in kot celote – vizija Slovenije v EU in Slo v Slo - politika vlade - mediji in vsa ministrstva 					

Sodelovanje javnosti pri pripravi NPVO

Doseganje boljše informiranosti o vsebinah predloga NPVO	3	2	3	3	4
<p>Zakaj ne 1? (pozitivni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - premik - posamezni segmenti so tako pripravljene, da nekdo, ki ima voljo se poglobiti v dokument, najde svoj smisel in interes - ker je proces potekal in tisti, ki je to vedel in ga je zanimalo, je lahko informacije dobil <p>Zakaj ne 5? (negativni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokument je zelo dolg – tisti, ki se ne prepozna lahko odneha že na uvodu - včasih slabo in prepozno pripravljene osnutki kot podlaga za delavnice - delavnice izrazito prekratke - komunikacija, odnosi, dogovori 					
Pridobivanje dodatnih argumentov, stališč in informacij, ki jih prinašajo udeleženci v procesu bo prispevalo h kakovostnejšemu dokumentu	2,875	1	3	3,5	4
<p>Zakaj ne 1? (pozitivni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - veliko stališč - čeprav tik pred zdajci, smo se vključili (gospodarstvo) - vse posredovane pripombe so bile zelo kakovostne <p>Zakaj ne 5? (negativni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - za gospodarstvo je izredno pomemben vstop v EU, strah pred ekonomskimi posledicami, skrb za izpolnjevanje zakonodaje in ostanka na trgu – časa za vse ostalo, ki neposredno nima učinka na poslovanje je zelo malo - vodo na lasten mlin - nekateri ključni deležniki niso sodelovali – zakaj ne? - pomanjkanje strateškega zamisleka – zanj v procesu ni bilo prostora - loviti časovne okvire ali narediti dober dokument - NPVO je oblikovan kot povzetek sprejetih operativnih programov - neupoštevanje /informacije o sprejetih argumentih 					

Sodelovanje javnosti pri pripravi NPVO

Zagotavljanje večje podpore za izvajanje NPVO	2,875	1	3	3,5	4
<p>Zakaj ne 1? (pozitivni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ta proces je potrebno stalno vzdrževati – ljudje potrebujejo učinke - podpora - narava dokumenta <p>Zakaj ne 5? (negativni vidiki)</p> <ul style="list-style-type: none"> - sankcije - to je dolgotrajni proces, ki se ne more okejiti na čas procesa priprave dokumenta - deležniki mogoče niso bili dovolj motivirani za sodelovanje –> ker niso sodelovali, ne morejo podpirati NPVO - ali je dokument RES upošteval stališča deležnikov in predstavlja skupen dogovor? 					

1.b. Zanova in izvedba procesa v celoti

Kako ocenjujete proces sodelovanja javnosti v postopku priprave NPVO - v celoti?	
Kaj je bilo dobro v procesu kot celoti? Zakaj?	
<ul style="list-style-type: none"> - da se je proces zgodil, ne glede na omejitve - pristop je bil preiščljn, s konceptom - tisti, ki jih zanima, so imeli možnost sodelovati - viden je učinek znotraj hiše – pozitivna sprememba v odnosu posameznikov na MOPE 	
Kaj v procesu kot celoti ni bilo uspešno?	Kako bi proces lahko izboljšali?
<ul style="list-style-type: none"> - priprave na delavnice 	<ul style="list-style-type: none"> - glej predloge v 2. delu (ocena po fazah in elementih)
<ul style="list-style-type: none"> - časovni potek: <ul style="list-style-type: none"> - razmerje med zagotavljanjem kakovosti (dokumenta in postopka) in lovljenjem roka - objektivne danosti: časovni termin je bil v obdobju preobremenjenosti z 	<ul style="list-style-type: none"> - zagotoviti več časa za priprave in promocijo - bolj uravnovežiti interaktivnost procesov glede na faznost (možnost vpliva od začetka proti koncu upada): določiti cilje sodelovanja za posamezne faze in

Sodelovanje javnosti pri pripravi NPVO

vstopom v EU (MOPE in udeležencev v procesu), počitniški čas javne obravnave, jesen: volitve	dogodke
- omejitve na minimalne predpisane standarde EU	- več poudarka na slovensko specifiko in prioritete
- ni prepoznavnosti med širšim prebivalstvom, zaledjem (od otrok naprej)	- promocija glede na posamezne sklope programa, ki so za ljudi relevantni – celota je preveč zahtevna

2. Ocena procesa po fazah in elementih

Kako ocenjujete faze in elemente procesa sodelovanja javnosti v postopku priprave NPVO?

1. FAZA: dispozicija NPVO <i>(prve faze udeleženci niso ocenjevali, saj širši javnosti ni bila odprta: osredotočena je bila na NVO)</i>
delavnica za nevladne organizacije
pisne pripombe na dispozijo
vabilo nevladnim organizacijam k strokovnemu sodelovanju

2. FAZA: cilji NPVO		
priloga biltenu Okolje & prostor (februar 2004)		
☺	☹	⇒ (priporočilo)
- pohvale!		
vabilo ministra k sodelovanju (februar 2004)		
☺	☹	⇒
	- slaba prepoznavnost (nihče od udeležencev se vabila ne spominja!!)	- zagotoviti javno podporo in zavezo ministra za proces sodelovanja javnosti (posredovano po javnih medijih)

Sodelovanje javnosti pri pripravi NPVO

spletna stran www.npvo.si		
		
<ul style="list-style-type: none"> - pohvale 	<ul style="list-style-type: none"> - forum ni zaživel - dokumenti v "Arhivu" imajo prizvok neaktualnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - dialog naj se začne z odprtjem neke teme, spodbudo (vržena kost) - mirror site - prisotnost na drugih straneh - vzor*: akcija BBC za REACH (odvzem krvi članom parlamenta in ugotavljanje vsebnosti nevarnih kemikalij) - "Arhiv" preimenovati v "Dokumenti"
javne predstavitve z delavnicami (marec 2004)		
		
<ul style="list-style-type: none"> - 	<ul style="list-style-type: none"> - priprave niso bile zadostne - gradiva so bila pomanjkljiva in vnaprej večinoma niso bila posredovana - udeležba je bila večinoma slaba (vseh ključnih skupin) - za poglavja razen 4. in 7. delavnic ni bilo, teme pa so vsebinsko zelo zanimive in sistemske 	<ul style="list-style-type: none"> - gradiva naj bodo pripravljena kakovostno in posredovana vnaprej, kar bi omogočilo tudi manj časa za predstavitve - vnaprej oblikovati ključna vprašanja za diskusijo na delavnicah in hkrati v vabilih apelirati na disciplino - zagotoviti prisotnost ključnih udeležencev (po zgledu 4 pogledov na javni predstavitvi 2. septembra) - delavnice organizirati za vsa poglavja, obseg pa omejiti na razumne meje (npr. poglavje kakovost življenja je imelo izrazito preobsežno vsebino) - udeležence je potrebno motivirati po skupinah in prilagoditi pristop njihovim potrebam (npr. občine in GZS imajo ustaljene načine komunikacije z MOPE) - gostovanja pri skupinah in regionalno

Sodelovanje javnosti pri pripravi NPVO

e-novice NPVO		
😊	☹️	⇒
- zelo pohvalna uporaba orodja	- tekma v preobilici informacij	- morda večstopenjska komunikacija (morda bi bila celo kontraproduktivna)

3. FAZA: osnutek NPVO		
javna predstavitev (2. september 2004) <i>(nobeden od udeležencev ni bil prisoten na dogodku: glej oceno dogodka)</i>		
pisne pripombe na osnutek (rok: 10. september 2004) oceno rezultatov te pisne obravnave je bilo težko podati, saj udeleženci vnaprej niso bili seznanjeni z rezultati. Na delavnici je bilo na kratko predstavljeno delno poročilo in bilo na vpogled. Končno poročilo bo pripravljeno v prihodnjih dneh.		
😊	☹️	⇒
	- nujna je povratna informacija	<ul style="list-style-type: none"> - povratna informacija je nujna – za občutek, da so bile pripombe resno proučene - časovni rok naj omogoča temeljit odziv: NPVO je izjemno obsežen dokument in če nas zanima celota in ne ozek delček, zahteva tudi veliko časa - javna predstavitve v prihodnje naj bo na začetku obravnave (tokrat zaradi dopustov septembra, ko je bilo le 10 dni do konca zbiranja pripomb) - pripraviti kratek povzetek dokumenta (Executive Summary – po zgledu britanskih), ki informira in motivira

Sodelovanje javnosti pri pripravi NPVO

medijska prisotnost NPVO		
☺	☹	⇒
	<ul style="list-style-type: none"> - vključevanje medijev v promocijo ni bilo zadostno – program sodelovanja javnosti <u>ni</u> bil program promocije 	<ul style="list-style-type: none"> - vzporedno s programom sodelovanja zaniteresiranih javnosti naj poteka tudi profesionalno delo z mediji, s pripravljenim komunikacijskim načrtom - pritegniti NVO v promocijo, zlasti za bolj ustvarjalne pristope - pomembno je vključevanje novih medijev (tradicionalni morda za naše ciljen skupine niso več dovolj gledani/brani) - * Glej predlog BBC - Reach pri spletni strani

3. Razgovor z mag. Tavzesom

Mag. Tavzes je bil seznanjen z rezultati delavnice in pogovor z njim se je osredotočil na dve področji:

- promocija NPVO: zelo težavno bi bilo vzpostaviti medijsko zanimanje za dokument v celoti. Izbrati bi bilo potrebno nekaj segmentov, ki bi bili zanimiv za medije in javnost.
- zagotavljanje pogojev za delo v nevladnih organizacijah: primerjalno gledano imajo slovenske okoljske nevladne organizacije izrazito slabše pogoje od organizacij v EU, tudi v novih članicah: financiranje iz proračuna je za večje organizacije zgolj simbolično (primer Umanotere 7% celotnih prihodkov), tuji viri pa hitro usihajo. Skladi v EU niso alternativa, saj so namenjeni prevsem velikim mednarodnim projektom. Obravnavane so bile različne možnosti zagotavljanja večjega obsega bolj dolgoročnega financiranja. Mag. Tavzes je bil seznanjen s pobudo za Okoljski center in dogovorjeno je bilo, da bi lahko že za 2005 morda s spremembo proračuna zagotovili večja sredstva in da bi se o tem bolj podrobneje pogovarjali na ločenem sestanku v oktobru. Pobudo za ta sestanek naj dajo NVO.